

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата педагогічних наук, доцента кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Андрощук Людмили Михайлівни на дисертацію Тараненко Юлії Петрівни на тему «Підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти

Сучасна система освіти вимагає активізації пошуку інноваційних підходів до підготовки майбутніх вчителів. Перехід від індустріального до інноваційно-інформаційного суспільства потребує переосмислення змісту освіти та визначення засад підготовки вчителя нової генерації. А вже на кінець ХХ - початок ХХІ століття найціннішим товаром стають творчі ідеї та технології, які є продуктом творчих кадрів у всіх сферах людської діяльності.

Серед основних завдань вищого навчального закладу відповідно до Закону України Про вищу освіту для університетів, академій, інститутів – створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів. Сформувати індивідуальність учня може тільки творчий учитель. Тому першочерговим завданням сучасної хореографічно-педагогічної освіти є розробка та впровадження інновацій для забезпечення реалізації творчого потенціалу особистості, створення умов для підготовки майбутнього вчителя хореографії до розвитку творчого потенціалу дитини.

У контексті з вищесказаним, маємо зауважити, що наукова робота Тараненко Юлії Петрівни присвячена актуальній і недостатньо розробленій у сучасній науці темі.

Доцільність вибору теми роботи підтверджує той факт, що вона виконана відповідно до комплексної науково-дослідної теми кафедри хореографії Бердянського державного педагогічного університету «Інноваційні технології професійної підготовки майбутнього вчителя хореографії в вищому педагогічному навчальному закладі».

Структура дослідження (вступ, 3 розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаної літератури, додатки) логічна та підпорядкована виконанню основних завдань. Загальний обсяг становить 282 сторінки друкованого тексту, обсяг основного тексту – 170 сторінок, що відповідає вимогам МОН України до кандидатських дисертацій. Список використаної літератури налічує 223 джерела. Посилання в основному тексті загалом здійснено з дотриманням нормативних вимог.

Дисертантом на високому науковому рівні обґрунтовано вибір теми, визначено об'єкт і предмет дослідження, мету, завдання, досить вдало підібрано комплекс теоретичних та емпіричних методів, що дозволило Ю. Тараненко повністю виконати поставлені завдання.

Не викликає сумніву наукова новизна одержаних результатів, яка полягає, передусім, у тому, що *вперше*: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів, яка складається з теоретичного, операційно-творчого та рефлексивно-оцінного блоків, реалізується завдяки створенню педагогічних умов (мотивування майбутніх учителів хореографії до мистецько-педагогічної діяльності, яка забезпечує послідовне становлення їх творчої індивідуальності; упровадження інноваційних форм і методів навчання, які безпосередньо впливають на формування готовності майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів; активізація рефлексивної діяльності студентів-хореографів щодо можливостей розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів у процесі хореографічної діяльності), забезпечує сформованість у майбутніх учителів хореографії готовності до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів та передбачає запровадження відповідного ресурсного забезпечення (зміст, форми, методи навчання); визначено сутність поняття «підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів»; *уточнено* термінологічний апарат у контексті підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів, а саме сутність понять: «готовність майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів», «художньо-творчі здібності молодших школярів у процесі хореографічної діяльності»; *удосконалено* зміст навчання майбутніх учителів хореографії у процесі вивчення фахових дисциплін; *подальшого розвитку набули* ідеї використання особистісно зорієнтованого, компетентнісного, креативного підходів у процесі підготовки майбутніх учителів хореографії в педагогічних ВНЗ; ідеї формування готовності майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів.

Дисертаційна робота Ю. Тараненко має вагомим практичне значення оскільки автором створено та впроваджено в процес підготовки майбутніх учителів хореографії *навчально-методичний посібник* «Розвиток художньо-творчих здібностей молодших школярів у процесі хореографічної діяльності»; *навчально-методичні комплекси* з дисциплін «Теорія і методика сучасного танцю», «Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом», «Шкільний курс хореографії та методика навчання»; *відеозразки* уроків хореографії для дітей молодшого шкільного віку в інтернет мережі YouTube; *персональний блог* з

розповсюдження досвіду «Розвиток художньо-творчих здібностей молодших школярів на уроках хореографії».

Відзначимо кваліфікований аналіз, систематизацію й узагальнення фундаментальних праць з філософії, психології та педагогіки, які дали можливість окреслити тезаурус понять дослідження, який складається з понять, пов'язаних з підготовкою майбутніх учителів хореографії (мистецтво, хореографія, мистецька освіта, мистецька педагогіка, підготовка майбутніх учителів мистецьких дисциплін, підготовка майбутніх учителів хореографії), та дефініцій, які відображають процес розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів (здібності, творчість, творча діяльність, загальні та спеціальні художньо-творчі здібності, художньо-творчі здібності молодших школярів) та презентувати авторське визначення понять, а саме: *«підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів»* (п.1.1), яке автор трактує як «процес формування особистості педагога, що проявляється в здатності визначати метою професійної діяльності розвиток художньо-творчих здібностей молодших школярів засобами хореографії, урахуваючи їх індивідуально-вікові особливості; обирати способи досягнення цієї мети; здійснювати самоаналіз; прогнозувати шляхи та засоби підвищення його продуктивності» (п.1.1, с.36).; *«художньо-творчі здібності особистості»*(п.1.2), яке автор презентує як «індивідуальні особливості, що дозволяють їй (особистості) якісно та легко опанувати способами створення художніх образів в одному або кількох видах мистецтва» (п.1.2, с.46) та виокремлює структурні компоненти художньо-творчих здібностей молодших школярів (художньо-естетична, танцювально-виконавська та творчо-діяльнісна складові) (п.1.2, с.47-48); *«готовність майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів»* (п.1.2), яке автор визначає як «інтегровану особистісно-професійну якість, що має складну багатокомпонентну структуру (мотиваційно-особистісний, процесуально-діяльнісний, творчо-рефлексивний), взаємодія яких забезпечує здатність здійснювати в процесі професійної діяльності формування особистості молодшого школяра як самоцінної унікальної індивідуальності засобами хореографії» (п.1.2, с. 51).

Теоретичне й експериментальне обґрунтування автором вихідних положень дослідження довело, що практика підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів має значні резерви і тому потребує сучасного та ефективного навчально-методичного й наукового забезпечення. Конструктивний характер виконаної дослідницької роботи у цьому аспекті знайшов своє відображення в положеннях дисертації, які присвячені обґрунтуванню та апробації моделі підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів та педагогічних умов її реалізації, необхідних

для здійснення успішної та результативної професійної діяльності педагогів-хореографів (п.2.1, 2.2, 3.2).

Заслуговує схвалення реалізований авторкою алгоритм проведення експериментальної роботи, опис способів обробки даних та аналіз результатів дослідження. Дослідно-експериментальна перевірка ефективності моделі підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів проведена автором кваліфіковано і підтверджує свою ефективність. Результати педагогічного експерименту супроводжуються матеріалом у вигляді графічних зображень, таблиць, рисунків, діаграм, що суттєво унаочнює змістове поле дисертаційної роботи.

У позитивному полі аналізу змісту дисертаційного дослідження відзначимо розробку й апробацію ресурсного забезпечення процесу підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів.

Дисертаційна робота містить нові наукові положення, що сприяють розв'язанню актуальної проблеми підготовки творчого вчителя-митця в умовах інтеграції вищої освіти України в європейський освітній простір.

Теоретичні аспекти і висновки дослідження, навчально-методичні матеріали, розроблені автором, доцільно використовувати при здійсненні наукових досліджень та для подальшого вдосконалення процесу підготовки майбутніх учителів хореографії в педагогічних вищих навчальних закладах при викладанні дисциплін хореографічного циклу.

Висновки відповідають поставленим завданням, викладені чітко й переконливо, на достатньому науковому рівні, характеризуються узагальнено-логічним баченням досліджуваної проблеми, відзначаються самостійністю й новизною. Отже, можна констатувати, що мета дослідження досягнута.

Значну цінність становлять додатки, які доповнюють зміст дослідження і конкретизують експериментальну методику.

Автореферат дисертації цілком відбиває її зміст та структуру, надає чітке уявлення про особливості та отримання результатів проведеного дослідження.

Ю. Тараненко компетентно аналізує й узагальнює вітчизняну та зарубіжну наукову думку, переконливо представляє результати експериментальної роботи у 16 публікаціях. Обговорення основних положень дисертації на чисельних міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях підтверджує їхню результативність та широке впровадження.

Високо оцінюючи виконане дослідження, вважаємо за необхідне висловити деякі побажання дискусійного характеру.

1. Ґрунтовний аналіз вітчизняної та зарубіжної філософської, психолого-педагогічної літератури дали змогу Ю. Тараненко переконливо розкрити й охарактеризувати концептуальні положення власного дослідження.

Та в деяких частинах текст дисертації дещо переобтяжений визначенням понять, які лише опосередковано стосуються теми дисертаційного дослідження.

2. На нашу думку, авторська методика є презентацією інноваційного підходу до проблеми підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів та, з огляду на її результативність, є надзвичайно цінною. Саме тому доцільно було б її використати в процесі викладання ряду фахових дисциплін, а не лише при викладанні дисциплін «Теорія і методика сучасного танцю», «Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом», «Шкільний курс хореографії та методики її навчання».

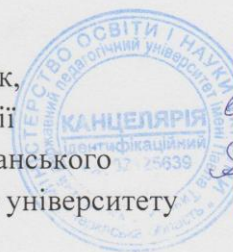
3. З огляду на багаторічний практичний досвід роботи автора дослідження в народному ансамблі естрадного танцю «МарЛен» ЦДЮТ, варто було б доповнити додатки програмою діяльності творчого колективу в контексті розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів.

Проте висловлені зауваження і побажання суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дослідження.

Вважаємо, що дисертація Тараненко Юлії Петрівни на тему «**Підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів**» є завершеною науковою працею, що має теоретичне й практичне значення отриманих результатів і відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, висунутих «Порядком присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24. 07. 2013 р. № 567 (пп. 9, 10, 12-14), а її автор – Тараненко Юлія Петрівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри хореографії
та художньої культури Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини

Л.М. Андрощук

Підпис офіційного опонента
Андрощук Л.М. засвідчує
ректор УДПУ імені Павла Тичини

О. І. Безлюдний